

Kõrgem Kunstikool Pallas

Fotograafia osakond

Fotoinstallatsioon „Pildikamber“

Lõputöö

Rain Avarmaa

Juhendajad: Peeter Laurits

Käty Tarkpea

Tartu 2025

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. PÄEVIK. PILDIKAMBRI LUGU	5
2. TÖÖPROTSESS	19
2.1 Põhimik	19
2.2 Ilmutamine	20
2.3 Emulsioon.....	21
2.4 Säritamine.....	22
2.5 Pildivalik ja eeltöötlus	24
KOKKUVÕTE.....	25
SUMMARY	26
KASUTATUD KIRJANDUS	27
Lisad	28

SISSEJUHATUS

Sirvisin parajasti sotsiaalmeedia platformi „Instagram“, kui mulle jäi silma lühivideo, kus insener tegutses amatöörkunstnikuga ning valmistas kuplilaadse maalingu. Algul tundus teos põnev ja aja möödudes unustasin video. Nädal enne lõputöö teema esitamist tuli seesama video taas meelde ning tuli mõte, et teost eksperimenteerida fotojäädvustuse näol. Idee hakkas üha rohkem mõtteis kuju võtma ja leppisin kokku kohtumise juhendamise osas Peeter Lauritsaga. Lauritsaga vesteldes tekkis konkreetne plaan, kuidas algset ideed täiendada ka praktikas teostada.

Lauritsa sõnul, idee oli huvitav aga samas ka piisavalt väljakutseid esitav. Lauritsa juhendamisel hakkasin ideed edasi arendama ja lähtusin idee teostamise osas suuresti saadud nõuannetest. Esialgu kandis projekt nime „Analoog illusioon“, kuid pärast erinevate sõnastustega mängimist ja töö sisulist lahtimõtestamist tekkis arusaam, et töö sisu annaks paremini edasi pealkiri „Pildikamber“. Vaadeldes liitsõna eraldi, siis sõna „pilt“ esindaks jäädvustamist ja sõna teine pool „kamber“ sümboliseeriks ruumilise illusiooni mõistet. Eesmärgiks on tekitada vaatlejale tunne nagu viibiks selles ruumis.

Mõtlesime juhendajaga erinevaid viise, kuidas saavutada soovitud kupli vormi. Jõudsimegi parima lahenduseni, milleks oli papjemašee (*Papier-mâché*) põhimik ja vedela emulsiooni kasutamine. Enne töö praktilise poole juurde asumist, mõtlesime läbi võimalikud probleemkohad nagu näiteks: valgusmüra, säritus, emulsiooni pealekandmise tehnika, ilmutamine, kemikaalid ja materjalide kättesaadavus.

„Pildikambri“ idee lähtub vaataja positsioonilt ruumis. Teos muutub koosmõjus vaatleja perspektiiviga. Kui vaatleja pistab pea kupli sisse, tekib ruumilisuse tunne ja nähtavale tuleb rohkem detaile. Lõputööga soovin viidata kolmele osakonnale: skulptuurile papjemašee (*Papier-mâché*) maalikunstile (värvimine ja kruntimine) ning fotograafiale (pildi jäädvustamine). Tunnen, et 3D-kunstniku kujundaja eriala õpingud on kujundanud minu tänast kunstilist väljendamisviisi just nende kolme tehnika koosmõjus.

Tegemist on loomingulise projektiga, mis on oma struktuurilt eksperimentaalne.

Protsessikirjelduse ja edenemise ning probleemide analüüsimise vormindamiseks kasutan päevikulaadset aruandlust, mis aitab luua ettekujutuse töö valmimise eri etappidest. Protsessi päevade lõikes kirjeldades olen lisanud töö kulust illustreerivaid ja selgitavaid fotosid. Lisaks tööprotsessi etappide paremaks mõistmiseks olen käesoleva projekti lisadesse pannud

analüüsiva tabeli ja selgitavad fotod. Töö valmimisega seonduvad probleemkohad ja muutused on dokumenteeritud ja lisatud märkustena.

Plaaniks on teha kuni viis paberkuplit, et katsetada ning valida näituseks sobivamad. Näituse esitamiseks on näidata teoseid postamendil ning kuplite jaoks mõeldud alused hoidmiseks. Lisaks visuaalse vihjena asetan iga postamendi peale säritatud pildi originaalpildi, millest säritus on saavutatud. Mõte on anda võrdlust tasapinnalise ja ruumilise pildi vahel. Lisaks soovin oma teostega inspireerida ka teisi tudengeid mõtlema väljaspool klassikalist formaati. Mida saaks kogeda kogu kehaga, mitte ainult tasapinnaliselt vaadeldes.

1. PÄEVIK. PILDIKAMBRI LUGU

28.veebbruar

Esimene katsetus pildi ja kujuga. Eesmärk oli selgitada, kuidas pilt käitub väikeses A4 formaadis. Läksin kooli ja sättisin katseks ostetud metallkausi soovitud asendisse, et vaadelda tekkivat visuaali. Kausi metallpinnalt tekkiv peegeldus oli liiga tugev ja otsustasin kausi sisepinda peegelduse eemaldamiseks kruntvärviga töödelda. Näitasin paarile tudengile, et saada arvamusi nende käest. Kaisa Eiche mainis, et näidisformaad on väike ning illusiooni saamiseks oleks vaja suuremat pinda. Niisiis hakkasin internetist uurima erinevaid võimalusi ning soetasin endale võimlemispalli.

Foto 1, Kumeru formaadi katse

6.märts

Käisin kaubanduskeskuses võimlemispalli ostmas. Sain paberirulli õppejõud Margus Meinartilt, millega plaanin kasutada papjemašee (*Papier-mâché*) tehnikas võimlemispalli peale paber kihtidena.

15.märts

Hakkasin palli kihistamisega tegelema. Selleks kasutasin eelnevalt alles jäänut PVA liimi, mille segasin akrüülvärviga. Katsetuse eesmärk oli beežikat tooni paberit kasutades saavutada siiski valgem lõpptulemus. Katsetus ei õnnestunud. Põhjuseks võib olla tõenäoliselt see, et lisasin liiga vähe akrüülvärvi või teine variant, et liim ei segunenud täielikult värviga ja sadestus põhja. Katsetuse algupärane idee oli lisada vastupidavust.

Valmistasin suure portsjoni paberit ette. Lõikasin paberrullist sobiva suurusega ribad. Hakkasin neid pallile kleepima ja panin tähele, et liiga suurte paberiribade kasutamine ei ole mõistlik, sest palli kumeruse tõttu tekivad soovimatud voldid ja tulemus ei ole sile. Jätkates kihistamist märkasin, et ei olnud siiski osanud arvestada kuluva paberi kogusega ja paberi ribasid oli vaja juurde lõigata. Asetasin teise kihi paberit paigale ja jätsin kuivama.

Kuivamise protsessi jälgisin jooksvalt paberi kihti torkides.

16.märts

Testisin, kas kõvastunud paberkiht on piisavalt tugev kergelt näpuga vajutades ja tundus pehme. Esimene katse pole piisavalt vastupidav ja lisasin veel ühe kihi. Katsetuseks tegin paksema puiduliimi-vee segu ja jälgida kuidas kuivamisel struktuur ennast hoiab.

18.märts

Käisin projekti jaoks soetamas ehituspoes tarbeid nagu liimi, pintsli ja lakki. Lisaks ilmutusprotsessiks kindaid.

22.märts

Pöörasin palli ümber ja hakkasin nüüdseks tahenenud paberkihti palli küljest eemaldama. Lasin palli õhust tühjaks ja mida rohkem pall kokku vajus, seda selgemini oli näha, et paberkiht on habras ja võib kergesti murduda. Tuli idee kupli ääri märjata. Proovisin niisutada kupli äärdest ning lootsin, et palli pinge vabastab end paberi küljest. Jätsin palli seisma ja kui sama päeva õhtul uuesti asjaga tegelema hakkasin, märkasin, et paberkupli ääred oligi ilma kahjustuseta lahti tulnud. Võtsin seejärel väiksema pintsli ja niisutasin kergelt neid kohti paberkuplil, mis ei tahtnud palli küljest kergelt tõmmates lahti tulla.

Paberkupli eemaldamine õnnestus üsna hästi. Vaid paarist kohast oli paber nii kõvasti palli küljes kinni, et see rebenes. Jätsin kumera paberi kõrvale seisma ning vaatasin, kuidas kumer paber peab vastu enda uuele vormile. Lisaks märkasin võimlemispallilt tulnud reljeefset pinda, mis võib mõjutada minu tulemust.

Foto: Alar Valksaar, Põhimiku ehitamine

Foto 2, Põhimiku eemaldamine pallilt

24.märts

Esimene katse on säilitanud enda vormi ning otsustasin rebenenud kohti parandada puiduliimiga ja jätsin kuivama. Visuaalse suuruse suhtes olen rahul ja analüüsisin järgmise katse tegemiseks võimalusi.

27.märts

Alustasin teise katse ehitamisega. Pumpasin palli õhku täis ja hakkasin niisutatud paberkihte rohkem struktureeritult asetama. Seekord panin paberkihte üksteise peale tihedamalt. Eesmärk oli saavutada vähemate kihtidega vastupidavam struktuur. Esialgu tundub, et kupli kumeruse tipp on pehme ja otsustasin kuivama jätta.

Foto 3, Teise põhimiku ehitamine

Teisest katsest järgi jäänud segust tegin vedelemulsiooni testi jaoks paberit.

Jätkasin esimese paberkupli viimistlemist. Kandsin lahustibaasil aerosoollakki esimesele katsele, et saavutada veekindlust. Kui lakk oli kuivanud, kruntisin paberkupli sisepinna värviga.

Kohtasin koolis õppejõud Mati Möttust, kellega vestlesin lõputöö edenemisest ja ideest. Sain nõuandeid, kuidas projekti teoreetilist osa lõputöös kajastada (nt. ajalugu, tehnikate kirjeldused). Lisaks sain näpunäiteid loomingulise projekti protsessi eksponeerimise osas, näiteks tasapinnalise pildi kõrvutamine paberkupli pinnaga.

28.märts

Esimene paberkuppel on nüüdseks täielikult ära kuivanud ja tunnen, et ei ole tulemusega siiski rahul. Kuppel on minu hinnangul liiga habras. See võib osutuda probleemiks sel hetkel kui hakkan tegelema ilmutamisega ja selle tulemusel võib kupli kuju järgi anda.

Teine paberkuppel on endiselt kumeruse tipust pehme. Ülejäänud kupli osa tundub üsna tugev. Plaanis on lisada veel üks kiht ja panna rõhku eriti keskosale.

Märkasin, et ilmutamiseks mõeldud testpaber on kuivanud kergelt laineliseks. Eemaldasin kuivanud paberi kile küljest. Lähemalt vaatlemisel selgus, et ääre osad on haprad ja murduvad

kergesti, kuid keskosa on vastupidav. Otsustasin, et lakin ja krundin ära ja vaatan, mis tulemuse saan.

29.märts

Käisin koolis selleks, et testida kuidas piltkujutis suuremal pinnal mõjub. Esimesena panin tähele, et paberkupli ääres on liigselt paberit. Võtsin pabernoja ja eemaldasin üleliigse osa ning vaatlesin uuesti. Panin tähele, et visuaal sõltub vaatleja seisukohast – kõrval oleval pildil on näha, kuidas üks objekt on sirgelt ja teised moonutatud.

Probleem, kuidas objekt on ühest vaates sirge aga teised objektid moonutatud. Võimalus on 360 kaamera pilt ja kupli kumerus on erinevad.

Foto 4, Suurema formaadi katsetus

Järgmisena mõtlesin, kuidas saaksin kupli struktuuri tugevamaks. Märkasin, kuidas kuppel vajus koonusetaoliseks ega hoidnud oma kuju. Mõtlesin, et võiksin proovida kupli toetamist seest poolt tugeva traadiga.

Jätsin esimese paberkupli kooli, et vältida selle kahjustamist transportimisel.

Kodus lisasin teisele paberkuplile järgmise kihi. Seekord keskendusin rohkem kumerusele, et vältida kupli vajumist ja saavutada tugevamat konstruktsiooni. Liimiseгу tuli sellel korral paksem, kui eelmistel ja märkasin seda alles poole töö pealt, kui segu oli peaaegu otsas. Otsustasin määrada alles jäänud liimiseгу otse kupli peale ja lasin kuivada.

31.märts

Esmasel vaatlusel jääb mulje, et segu peale määrimine ei olnudki paha idee. Näpuga kergelt vajutades nägin, kuidas paberkiht andis järgi. Hakkasin samamoodi kuplit pallilt eemaldama, niisutades esmalt kupli ääri veega. Teise kupli eraldamine pallist läks samamoodi nagu esimesega, mõned kohad olid tugevamini kinni palli küljes. Teise kupli sisepinnalt rebenes paber samamoodi nagu esimese kupli puhul.

Järgnevas tegevuseks lakkisin teise katse, katsin kruntvärviga ning jätsin kuivama. Plaanis on kanda peale kuivamist veel üks kiht krunti, et jälgida kuidas see mõjutab lõpptulemust. Kruntisin järgmisena testpaberit ja tegin plaani, kuidas kolmanda kupli eemaldamist pallist

lihtsustada. Mõtlesin, et proovin enne kolmanda kupli tegemist palli kergelt õlitada, et vältida paberi liigset kleepumist palli külge.

3.aprill

Alustasin kolmanda paberkupli tegemist. Kasutasin liimisekus seekord rohkem krunti, lootes, et selle tulemusel kuppel kõvetub kiiremini. Paberribade asetamisel jälgisin täpsemalt asetamise mustrit (lisades välja toodud), et tagada kuplile püsivam kuju. Paberribade pealekandmise ajal märkas, et olin liimiseku taas paksema teinud ja otsustasin seda pintsliga otse kuplile kanda ja seejärel paberriba peale siluda. Viimistlesin veel lahjendatud liimisekuga pintseldades kogu kuplit enne kuivama asetamist.

Foto 5, Kolmanda põhimiku ehitus

Lisaks valmistasin proovitükkideks paberit juurde.

6.aprill

Testisin kolmandat paberkuplit kergelt selle peale vajutades ja selgus, et kuppel oli ikka veel pehme. Mõtlesin, et kas sai liiga vähe paberribasid peale kantud või kuppel ei olnud veel piisavalt kaua kuivada saanud. Otsustasin lisada järgmise paberkihi ja teha seekord liimiseku selliselt, et seal on rohkem liimi kui kruntvärvi.

Liimiseku hakkas pealekandmise ajal mullitama ja mingi osa oli sadestunud anuma põhja ega segunenud enam ühtlaseks massiks. Otsustasin siiski määrada segu otse palli peale ja siluda peale paberiribad ning jätsin kuivama.

9.aprill

Testisin kolmanda paberkupli tugevust ja selgus, et see on näiliselt tugev kuid osadest kohtadest siiski liialt habras. Otsustasin lisada veel ühe paberkihi. Seekord toimetasin liimiseku tehes sama moodi nagu teise kupli juures ehk segasin omavahel krundi ja liimi ning alles siis lisasin vett. Lisaks otsustasin suurematele paberiribadele lõigata ka väiksemaid ribasid ja kanda paberit tihedamalt kupli hapramatele kohtadele. Loodetavasti see on viimane paberikiht ja saan hakata tegelema neljanda paberkupliga.

10.aprill

Käisin koolis plakati jaoks pilte tegemas. Kui vedelemulsiooni pealekandmise etapp ja eksponeerimise osas otsus tehtud, siis plaanin järgmisena teha tootefoto laadse pildi. Märkasin kuidas pilt ise meenutab illusiooni, et mis pidi kuppel parasjagu on.

Peale selle hakkasin mõtlema ka pildi valiku ja särituse peale.

11.aprill

Kolmanda paberkupli pind tundus piisavalt tugev. Niisutasin taas kupli ääre ja lasin palli õhust tühjaks. Märkasin, et paberkupli alumine kiht ei eemaldunud võimlemispalli küljest. Proovisin esialgu paari sentimeetri kaupa kuplit palli küljest lahti tõmmata, kuid sain üsna kiiresti aru, et sellest ei ole eriti kasu. Otsustasin olukorraga leppida ja kupli lihtsalt võimlemispalli küljest maha rebida. Kõrval oleval fotol on näha, kuidas kupli esimene paberkiht on peale kupli eemaldamist endiselt palli küljes kinni. Jõudsin arusaamisele, et palli eelneval õlitamisel oli soovitud hoopis vastupidine efekt. Otsustasin kolmandat paberkuplit siiski kasutada ja kruntisin sisemise osa ära ning jätsin kuivama.

Järgmiseks asusin palli puhastama. Palli pestes panin tähele, et paberribad eemalduvad palli küljest lihtsalt aga kruntvärv mitte. Sain idee neljanda paberkupli jaoks.

Alustasin neljanda paberkupli tegemist. Pall pestud ja täis puhutud, otsustasin palli eelnevalt kruntvärviga katta. Kuniks kruntvärv kuivas, lõikasin paberribasid valmis ja segasin liimisegu valmis. Liimisegu sai seekord veidi liiga paks ja lahjendasin seda vedelamaks. Esimest kihti peale kandes märkasin, et

Foto 6, Plakati pilt

Foto 7, Peale põhimiku eemaldamist pallilt

liimisegu paksenes ja lahjendasin seda veega. Kuna liimisegu jäi natuke üle, siis otsustasin lõpus palli peale pintseldada ja jätsin paberkupli kuivama.

14.aprill

Täna tegin vedelemulsiooiga esimese katse. Võtsin eelnevalt ettevalmistatud paberribad. Juhendaja nõuannet järgides kandsin emulsiooni otse paberriba peale. Jätsin paberribad pooleteiseks tunniks karpi kuivama. Käisin iga poole tunni tagant kontrollimas, et kas paberid on kuivanud. Vahepeal kuivamist oodates, tegelesin projektori säätmisega ja testpildi kuvamisega seinale. Projektori objektiivi ava kaugus seinast oli 178 cm.

Käisin jällegi paberribasid kontrollimas ja kui olid viimaks kuivanud, katsin projektori kinni ja seadsin paberribad seinale najale püsti. Kui paberid soovitud asendis, eemaldasid projektorilt kanga ja võtsin stopperiga aega. Kahe minuti täitumisel panin esimese riba ilmutama. Ilmutusprotsess toimus aga emulsioon tuli paberi küljest lahti. Kuna pilt tuli üsna tume, siis eemaldasid teise paberi neljanda minuti kohal ja kolmanda viienda minuti kohal. Kõrvaloleval pildilt on näha ilmutamise tulemust. (foto 9)

Konsulteerisin juhendajaga ja tekkis mõte kasutada negatiiv ja positiiv vastandumist kupli peal. Nõgusam pool esindaks negatiivi ja kumeram pool positiivi. Tegime kohe eksperimendi ja selgus, et efekt tuli hästi esile. Arutlesime ka pildi valikut. Idee on otsida foto, kus ruumi kujutis tunduks pikem, et saavutada soovitud ruumilisuse efekt. Arutlesime käesoleva töö teoreetilise osa toetamist illusiooni temaatikale ja Escheri töödele. Mõtlesin teemasse süveneda ja Ahhaa keskusest nõu küsida.

Foto 8. Kolmanda katse põhimik

Foto 9. Esimene testribade ilmutus

Foto 10. Põhimiku pahema poole katse

15.aprill

Ma lakkisin kolmanda katse ning viisin kooli. Koolis eemaldasid üleliigse serva ning lisasin niiskustõkke kihi peale, et teha veekindlaks. Hiljem jätsin pimikusse peitu. Plaanis oli veel katsetada projektoriga aegu, et saaksin orienteeruva ilmutusaega, aga tänu üleliigse tee joomisele ma jätsin plaani katki.

16.aprill

Käisin skulptuuriosakonnas ja palusin õppejõud Eistilt abi. Eist aitas teha kuplile raami ja viisin selle oma osakonda, et see siis kohapeal kokku panna. Jätsin kupli koos tugiraamiga pimikusse hoiule. Koju jõudes tegelesin neljanda paberkupli viimase kihi peale kandmisega. Seekord sai segu tehtud suurema liimisisaldusega.

28.aprill

Lisasin neljandale katsele lisa kihi, paberribade pealekandmiseks kasutasin ainult liimi-vee segu ja jätsin kuivama. Läksin kooli projektoriga säritamist katsetama. Kasutasin selle jaoks fotopaberit, et saaksin umbmäärase aja vedelemulsiooni säritamiseks. Panin projektori ja fotopaberid seina najale paika ja tegin esimese katsetuse.

Alustasin viiesekundiliste sammudega säritamist alates viiest kuni kahekümne sekundini. Iga säritamise vahel asetasin riba valguse eest varju. Esimene katsetus tuli ülesäri. Teiseks katseks panin kahe sekundi intervalli ehk kaks kuni kaheksa sekundit. Jällegi tulemuseks ülesäri. Proovisin ka sekundi intervalli ehk üks kuni neli sekundit, kuid jällegi oli tulemus sama. Ka poole sekundi haaval oli tulemus muutumatu. Aegadega madalamaks minna ei saanud, sest reageerimisaeg oleks olnud liialt lühike. Juhtumisi sattus kohapeale õppejõud

Kannel, kes märkas mu korduvat ebaõnnestumist. Sain nõuande proovida ilmutada

Foto 11, Neljanda põhimiku ehitamine

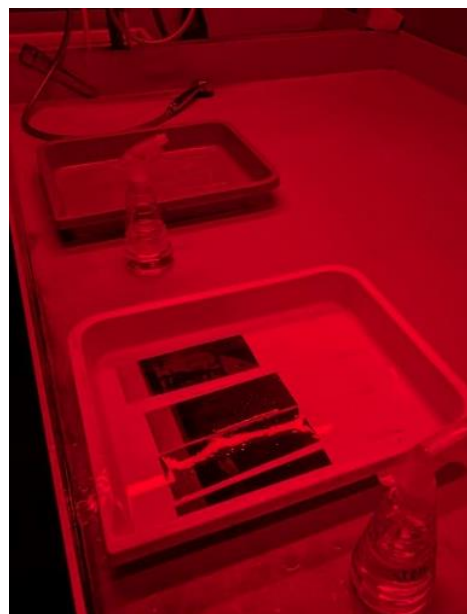

Foto 12, Projektoriga säritatud fotoribad

säritamata paber. Selgitamaks, et kas paber on eelnevalt saanud valgust. Tulemuseks sain valge paberi ehk põhjus ei olnud paberis.

Mõttepausi ajal sattusin nägema õppejõud Mihkelmaad, kes soovitas vähendada projektori valgust. Proovisingi vähendada projektori heledust ja kontrasti ning tegin kahe sekundi säritamist. Tulemus ülesäri aga info tekkis paberile. Tegin muudatusi projektori sätetes ja eemaldasin gamma ning säritasin sekundi. Peale säritamist ja ilmutamist tuli info fotopaberile.

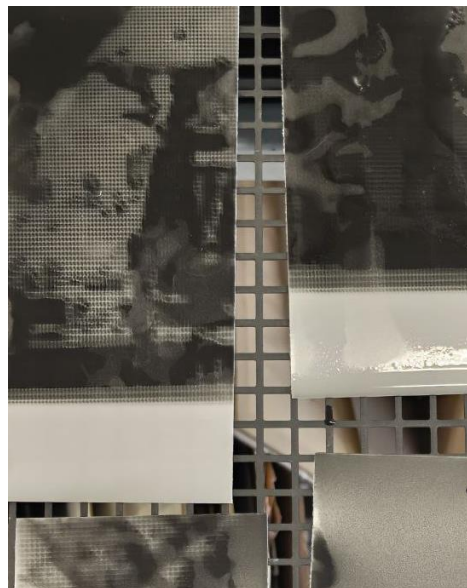

Foto 13, Fotopaberi tulemused

Paralleelselt säritamisega tegelesin vedelemulsiooni testpaberite ettevalmistamisega. Katsin paberid esmalt munavalgega ja peale kuivamist maalisin üle vedela emulsiooniga. Asetasin testribad fotokarpi ja panin kupli sisse varju, et saaksin testimisega järgmisel päeval jätkata.

Testimise käigus märkasid projektori piksleid fotopaberil. Kui tõstsin projektori kaugemale, siis tekkisid testribale suuremad ruudud ja kui tõstsin projektorid lähemale, siis ruudud muutusid väiksemaks. Mis tähendas projektori pikslite tihedust kauguse suhtes.

Pöördusin mõni aeg tagasi presidendi kantselei sekretäri poole, et kokku leppida ruumide pildistamise asjus. Sain täna vastuse, kus paluti täpsustada aega ja kohta

29.aprill

Läksin kooli ja laenasin maaliosakonnast projektorit ning sättisin eelmisele päevale sarnaselt paika. Seekord ilmutasin testribad ükshaaval, et saaksin protsessi täpsemalt kontrollida. Otsisin tagavaraks valmis teise valguskindla fotokarbi ja tõstsin peale säritust sinna karpi. Särituse pikkuseks määrasin ühe sekundi. Katsin projektori ja asetasin testriba seina najale ning avasin telefonist stopperi. Tegin särituse. Lülitasin projektori välja ja panin fotoriba valguse eest karpi ning ilmutasin. Tulemuseks tekkis ilmutis paberile (foto14).

Foto 14, Projektori ning vedelemulsiooni tulemused peale ilmutamist

Kujutis oli heledavõitu aga olin samm lähemal soovitud lõpptulemusele. Järgmise katse tegin sekundi võrra pikema ja sain rohkem kontrasti esile tuua. Järgmise kahe katse ajal muutsin pildifaili (heledus miinus viiekümne protsendi peale).

Tekkis probleem. Kui sättida sarnaselt kui eelmine katse, siis projektori kujutis on puudu, aga valgus on olemas. Muutsin projektori heledust kümne peale ja pikendasin säritust nelja sekundini. Seekordne veidi heledam kujutis oli samaväärne eelmise katsega. Mõistsin, et pildi heledust vähendades saab säritamisaega pikendada.

Järgmine probleem tekkis vedelemulsiooniga. Nimelt tekkis emulsiooni eraldumine testribalt ja ebakorrektne emulsiooni pealekandmine.

Probleemi arutasin asja osakonna juhataja Eichega ja ta nägi säritatud ruudukesi ja tekkinud artefaktides pigem omapära. Kuna ma ise polnud tulemusega täielikult rahul, siis sain nõu pöörduda IT-toe poole, et küsida kõrgema lahutusvõimega projektori saadavuse kohta.

Vestlesin IT-toe töötajaga ja pakkus *FullHD* resolutsiooniga projektorit. Päeva lõpetuseks korrastasin pimiku ja tegin plaani, millal antud projektorile otsima lähen.

1.mai

Eemaldasini neljanda paberkupli võimlemispalli küljest. Juhtus sama mure, mis kolmandal paberkuplil. Võimalus, et krunt hoopis lisas nakkuvust. Võib olla, et iga korraga sai võimlemispall pind kahjustada ja seetõttu kinnitus paberkuppel iga korraga järjest tugevamini aluspinna külge.

Eemaldasini taaskord veidi jõudu kasutades neljanda kupli palli küljest ja kruntisin sisepinna ja peale kuivamist lakkisin kogu paberkupli üle.

2.mai

Viisin neljanda paberkupli kooli ja kärpisin taaskord üleliigsed paberiosad. Viimistlesin *Aqua stopiga* veekindluse tagamiseks ja jätsin kuivama. Kuivamise järel viisin pimikusse hoiule.

Järgmisena plaanin pöörduda Ahhaa keskusesse ja küsida nõu ruumilise illusiooni jaoks sobiliku objekti valimise osas.

12.mai

Käisin koolis ja pintseldasin kolme paberkupli sisemist poolt munavalgega. Jätsin kuivama ja võtsin osa fotograafilise vedelemulsioonist veevannile sulama. Kui vedelemulsioon oli sulanud, viimistlesin sellega teise paberkupli sisepinna (2.3 lõik 3-7). Emulsiooni pealekandmine oli pingeline, sest ei olnud päris kindel, kas emulsiooni kogus on piisav. Peale katmist jätsin paberkupli pimikusse valgust saamise vältimiseks lina alla kuivama.

13.mai

Läksin taas kooli ja seadsin pildi säritamiseks vajaminevad vahendid valmis. Lähtusin esimesest katsetusest, et saavutada sarnane tulemus säritamiseks. Seadistasin projektori, nii et projektori heledus jäi kümne peale. Järgmisena tõin teisest ruumist fotoemulsiooniga kaetud paberkupli, asetasin paika ja säritasin kolm sekundit. Peale säritamist lülitasin muud seadmed välja ja asusin pihustiga ilmutama. Ilmutamine oli lubav aga nägin, kuidas emulsioon paberi küljest lahti eraldus ja aimasin katse ebaõnnestumist. Sellest vaatamata jätkasin ilmutusprotsessiga. Seejärel püüdsin juhtunut analüüsida.

Foto 15, Teise põhimiku vedelemulsiooni ning projektoriga säritatud tulemus

Võimalik, et veekindlust tagav kiht tekitas sileda pinna, mis takistas munavalgekihi kinnitumist ja paberil püsimist.

Teine võimalus on, et ilmuti oli väsinud ja tänu sellele „uputasin“ teost, mis tekitas omakorda eraldumise.

Lisaks võib põhjuseks olla ka vedela emulsiooni lohakas pealekandmine.

Otsustasin katta teised paberkuplid taaskord kruntvärviga, et soodustada kihtide omavahelist kinnitumist. Lisaks plaanin teha uue ilmuti, mis oleks kangem ja vaja läheks vähem teose „uputamist“. Koristamise käigus märkas, et kuidas kupli sisse kogunes loik, mis andis aimu teose uputamisest.

14.mai

Tegin uued lahused kooli pimikus ilmutamiseks (2.2), sealhulgas eraldi kangema ilmuti. Testribad olid jäänud eelmisest korrast alles. Kasutasin kangemat ilmutit ja tulemus oli sarnane eelmistega. Tegin teise testsärituse lühema ajaga ja sain heledama tulemuse. Sättisin paika kolmanda paberkupli ja panin tähele, et pean projektorit kaugemale liigutama seinast ja kaugus seinast oli 220 cm. Oskasin arvestada säritusaja pikenemisega ja tegin särituse samamoodi nagu esimesel katsetuskorral. Mõõtsin stopperiga aega ja proovisin kolme sekundi säritust saavutada.

Kolmanda paberkupli lõpptulemus oli järjekordne läbikukkumine. Pilt oli ülesäritatud, milles polnud sisu ja lisaks taipasin, et olin vedela emulsiooniga taaskord koonerdanud. Vestlesin juhendajaga, kes soovitas kupli puhtaks pesta ja katta kuppel emulsiooniga rohkelt ja hoolikalt. Toimisin nõuande kohaselt ja jätsin paberkupli pimikusse kuivama.

Foto 16, Kolmanda põhimiku vedelemulsiooni ning projektoriga säritatud tulemus

15.mai

Käisin koolis paberkupli kuivamist kontrollimas ja sattusin kokku õppejõud Kanneliga, kes oli huvitatud töö edenemisest. Sain soovitusel proovida kolme sekundi asemel ühe sekundi säritamisest (2.4 lõige 5).

Paberkuppel oli kuivanud ja märkasin, et peale oli jäänud hajus emulsioon eelmisest katsest. Katsin kupli sisepinna taaskord munavalge ja peale kuivamist hoolega vedela emulsiooniga.

Muutsin pealekandmistehnikat (2.3 lõik 3-5), mis lihtsustas oluliselt pealekandmist ja emulsioon ei tahkunud samamoodi nagu eelmistel kordadel. Võimlemispalli reljeefsed jooned aitasid emulsiooni pealekandmisel järke pidada. Seejärel jätsin kupli tagurpidi lina alla kuivama.

16.mai

Sättisin projektori paika nagu eelmisel korral. Enne paberkupli säritamist tegin testribadega kontrollkatse ja säritasin paberkuplit. Tulemusena oli ülesäri ja tähelepanu koondus kupli keskele, mis tundus udusena ja ümberringi oli pilt selgem. Loogiliselt peaks olema vastupidi, kuigi teravustatud on keskpunkti.

Panin tähele, et illusiooni efekti ei tekkinud. Kaugelt vaadeldes pildist saab aimu aga lähemalt vaadeldes kaob „kambri“ efekt. Ma eeldan, et kalasilma pilt ja paberi kumerus ei ole kooskõlas ja selle tagajärjel kaob „kambri“ efekt. Kui paberkupli ümber kõndida ja seda vaadelda, siis pilt liibub kaasa.

Foto 17, Teise põhimiku vedelemulsiooni ning projektoriga taas säritatud tulemus

19.mai

Kandsin kooli pimikus neljandale paberkuplile vedelemulsiooni peale. Arutasin juhendajaga eelnevalt ilmuti kangusest ja ilmutusprotsessi üle. Nõuandeks andis kanda emulsiooni topelt kihina. Muret tekitas see, et emulsiooni oli võrdlemisi vähe alles. Katsin siiski neljanda paberkupli sisepinna kahel korral emulsiooniga ja tegin veel kolm testriba. Jätsin paberid pimikusse kuivama.

20.mai

Neljanda kupli protsess oli algusest peale pingeline. Sättisin kõik paika ja tegin eelnevalt testribaga kontrollkatse, mis õnnestus. Panin kaks riba seinale ja testisin nii kangema kui lahjema ilmutiga ja tulemus oli mõlemal juhul sarnane. Säritasin kupli. Alguses püüdsin ilmutit pintsliga peale kanda, kuid otsustasin siiski pihusti kasuks, et ühtlasemat tulemust saavutada.

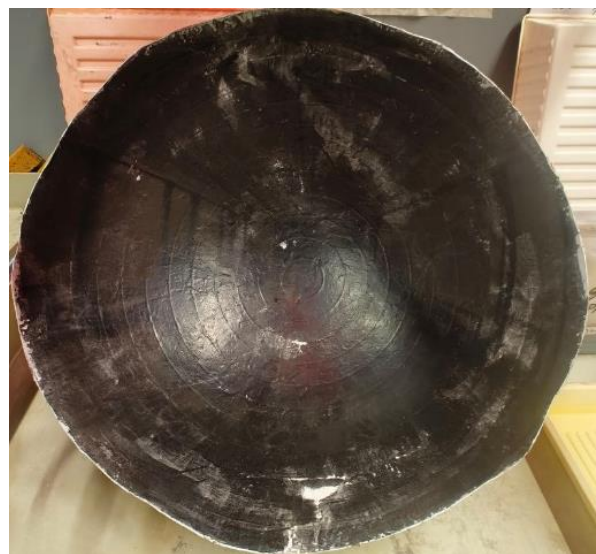

Foto 18, Neljanda põhimiku vedelemulsiooni ning projektoriga säritatud tulemus

Neljas katse läks sujuvalt. Kui hakkasin stopplahust peale kandma, siis pilt muutus järjest tumedamaks. Olin paanikas, aga jätkasin kinnitamisprotsessiga ja nägin kuidas pilt mustemaks muutub. Viisin paberi pimikust välja ja alustasin teises kohas pesu. Peale pesu jätsin kuivama ja küsisin osakonnajuhatajalt Eichelt kommentaari neljanda katse kohta. Arutamisel ei selgunud, mis valesti läks, ning Eiche soovitas konsulteerida õppejõud Kalvega.

21.mai

Kohtusin õppejõud Kalvega, et arutada eelmise päeva ebaõnnestumist. Näitasin talle omi katsetusi ja Kalve pakkus välja idee pleegitada neljandat katset.

Arutlesime ilmuti kanguse üle ning selgus, et varasem arusaam kangema ilmuti kasutamisest osutus valeks. Ilmuti kangus mõjutab pildi ilmumise kiirust paberile.

22.mai

Sain koolis Kalvega kokku ja hakkasime neljandat katset pleegitamisega. Kalve testis eelnevalt, kuidas pleegiti toimib testribadel. Seejärel läksime pimikusse neljandat paberkuplit pleegitama. Töö käigus tekkisid pinnale sinist värvi toonid. Pihustasime kergelt toonijat juurde, et saavutada pruunikat tooni. Kinnitaja pealekandmisel muutus pilt uuesti tumedaks ja tekkis abstraktne kujutis. Alguses oli tumedas õrnalt infot näha, aga peale toonimist ei olnud enam midagi näha.

Foto 19, Neljanda põhimiku pleegituse tulemus

Tulemust tuli kontrollima osakonna juhataja Eiche ja peale arutamist selgus, et peaksin veel jätkama katsetustega. Natuke muret tekitab see, et emulsiooni tuleb juurde tellida, aga ei ole kindel, kas see enne lõputöö kaitsmist kohale jõuab.

Kui katsetamiseks läks, siis ma võtsin testribad ja kuumema vee all pesin emulsiooni maha. Emulsioon tuli ilusti maha ja peale pesemist ma raputasin üleliigse vee ära ning jätsin pimikusse kuivama. Eesmärk on jätkata katsetamist kohe, kui emulsioon on olemas.

2. TÖÖPROTSESS

2.1 Põhimik

Põhimik on materjal, millel on valgustundlik kiht ehk emulsioon. Tavapärasel 35mm fotofilmil on põhimikuks atsetaatkile, mille peale on kantud valgustundlik emulsioonikiht. Minu põhimik on papjemašee (*Papier-mâché*), lakist ning värvist eralduskohtadest. Seda katab fotograafiline vedelemulsioon.

Papjemašee (*Papier-mâché*) tegemiseks läheb vaja: ajalehelaadset paberit, puiduliimi, vett, anumad ja objekti mille peale laduda märjatud paberit.

Töö järjekord:

1. Lõika paberist ribad, kuskil 2,5cm laiused.
2. Anuma sisse sega 1:1 suhtega vesi ja puiduliim ning sega ühtlaseks massiks. Valmista ette tööpind ja aseta valitud objekt pinnale.
3. Märja rebitud paber segu sisse ning enne objektile kandmist eemalda paberilt üleliigne segu tõmmates kahe sõrme vahelt läbi.
4. Aseta niiske paber objekti peale ning korda tegevust kuni objekt on kaetud vastavalt soovile.
5. Jäta paberiga kaetud objekt kuivama ning soovi korral lisa peale kuivamist veel kihte juurde.
6. Peale soovitud tulemust eralda ettevaatlikult paberikiht objektist ning tulemuseks on allesjäänud paberkest.

(*Creating Papier Mache Crafts, Wikihow*)

Segu valmistamiseks kasutasin vett, puiduliimi ja kruntvärvi. Kruntvärv on võetud teadlikult, et vähendada paberi enda toomi hilisemat läbikumamist.

Segu kogusena jagasin $4 + 4 + 2$ osadena. Kui teha 1L segu: 400ml puiduliimi. 400ml vett ja 200 ml kruntvärvi. $1000\text{ml} \div 10 = 100\text{ml}$ üks osa ($4+4+2=10$)

Paberi efektiivse ladumise kohta on joonis lisa 1. Kui asetasin esimese niisutatud paberi objekti peale, siis järgmine sellest läks risti peale ning kordasin mustrit kuni soovitud tulemuseni. Peale kuivamist ma õrnalt puudutasin ning peale hinnangu andmist panin juurde kihte seni kuni olin saavutanud enda soovitud tulemuse.

2.2 Ilmutamine

Säritatud kujutis ilmutatakse pimikus punases valguses. Valgustundlik emulsioon ei ole tundlik punasele valgusele ja tänu sellele saab pimedas punase valguse all tööd teha.

Ilmutusprotsessi läbiviimiseks on vajalikud teatud vahendid ja kemikaalid.

Valmista ette tööpind, kus töötatakse järgnevas järjestuses: ilmutus, stopp, kinnitamine ja veega pesu. Kemikaalide lahused ja seletused leiad enne uut alapealkirja.

Aseta säritatud fotopaber ilmutisse ja jälgi ilmutusaega. Õrnalt tõsta kausi äärt ja langeta tagasi, et vedelik sees liiguks. Pilt peab ilmuma 60 sekundit vahel.

Kasutades näpitsaid tõsta fotopaber stopp lahusesse. Samal viisil hoia paberit lahuses 10 sekundit.

Tõsta fotopaber kinniti ning hoia lahuses kuni 1 minut.

Peale kinnitit tõsta fotopaber õrna voolavasse 20°C vette pesema kuni 2 minutit.

Peale pesu tõmmata pehme kaabitsaga kergelt vett paberilt maha ning asetada kuivama.

ILFORD MULTIGRADE DEVELOPER lahus on 1 osa ilmutit ja 9 osa vett. Sõltumata kangusest tuleb summaarse osa jagada soovitud kogusest. Näitena kui teha 1L koguse ilmutit, siis 100ml ilmutit segada 900ml veega.

$$1000\text{ml} \div 10 = 100\text{ml üks osa } (1+9=10)$$

Sõltuvast kangusest tuleneb ilmutusaeg. Kangem ilmuti on kiirem ja lahjem aeglasem.

Kontsentraatide pudelite peal on märgitud lahuse soovituslikud vahekorrad.

ILFORD ILFOSTOP stopp lahus standard 1+19

$$1000\text{ml} \div 20 = 50\text{ml üks osa } (1+19=20)$$

ADOFIX PLUS Rapid fixer kinniti standard 1+9

$$1000\text{ml} \div 10 = 100\text{ml üks osa } (1+9=10)$$

(*ILFORD, Making your first black & white print, PDF 2010*)

Mina kasutasin päästikuga pihusteid, millega oli mugavam peale kanda kui pintsliga. Tänu suurele kupli formaadile tekib väike loik ainet sisse, mida kasutada soovitud alale märgamiseks, hoides kuplit kahe käe vahel. Peale igat etappi pöörata kuppel pahupidi, et vedelik jookseks välja.

Pihusti sisse koostasin kangema lahuse, mis oli 1+1 segu ehk 500 ml ilmutit ja 500 ml vett.

2.3 Emulsioon

Fotoemulsioon on želatiini ja hõbehalogeniidide segu. Emulsiooni võib teoreetiliselt katta mis tahes põhimikule.

Vedelemulsioon on tarretiselaadne mass, mida tuleb üles soojendada ning punase valguse all soovitud materjali peale katmiseks.

Mina kasutasin enda projektiks *Adox Polywarmtone Emulsionit*, mis annab mul võimaluse punase valguse all töötamiseks.

1. Valmista ette tööpind/ruum. Ruum, kus ei lekkiks valgust ning saab punase valguse all töötada.
2. Sulata vesivannil emulsioon valgus kindlas konteineris. Jälgi, et veetemperatuur jääks 45°C juurde ja ei ületaks 55°C. Parim viis temperatuuri hoidmiseks on *Sous Vide cooker (immersion circulator)*, mis hoiab temperatuuri peale soovitud kuumuse saamist.
3. Säti valmis endale pintsel, tühi anum, põhimik ja valguskindel karp kuivatamiseks. Kui emulsioon on purk vedel, mine ruumi.
4. Ava ettevaatlikult purk ning kasta pehme pintsel topsiku sisse ning kanna ühtlaselt põhimiku peale.
5. Aseta pintsel tühja anumisse, sule topsik korralikult, asetage emulsiooniga kaetud paber valguskindla karpi. Karp asetage võimalikult pimedasse nurka ning kasuks tuleb katta paksema riidega.
6. Korrasta tööpind ja ruumist väljudes kustuda punane tuli ning väldi valgusemüra tekitamist. Jäta põhimik kuivama vähemalt ööpäevaks pimedasse ruumi.

(*Adox Polywarmtone Emulsion PDF-Datasheet*)

Juhendaja Tarkpealt sain kasutamiseks *Sous Vide Cooker (immersion circulator)* seadme ja pehme pintli. Pintsel mahtus emulsiooni purki napilt ja tundus väga aeganõudev ning raskesti käsitletavana.

Alustuseks oli vaja ette valmistada ämber veega, kuhu sisse *Sous Vide cooker* asetada, emulsioonitopsik ja stabiliseerimiseks vajalikud plastpudelid. Neid läheb vaja topsi ämbris

õigepidi hoidmiseks. Samal ajal kui emulsioon soojenes, asetasin klaaspurgi lahtiselt põhja, mis aitab stabiliseerida temperatuuri ja aeglustada emulsiooni tahenemist kasutamise ajal. Lisaks oli kasu piisavalt suurest plastikkausist, kuhu klaaspurk sisse mahuks.

Emulsiooni sulamise ajal valmistasin ette järgmise etapi jaoks tööpinna. Punase valgusega ruumis on vajalik sättida töövahendid valmis enne töö alustamist, sest vastasel juhul neid ei pruugi kehva nähtavuse tõttu kiirelt leida. Kasulik on varuda salvrätte, et purgi sisu vajadusel kuivatada ja ümbervalamisel vett topsi küljest kuivatada.

Soovituslik on kasutada ühekordseid kindaid, et vältida emulsiooniga enese määrimist. Tulede kustutamise järel jätta alles punane valgus ja suunduda tööpinna juurde. Võta kauss ja tõsta klaaspurk veega välja ja kallata vesi kaussi. Kiiresti tuleb kuivatada sisu ja purk asetada veekaussi soojenema. Seejärel kallata soovitud kogus emulsiooni purki (valasin umbes veerand kogusest) ja alustasin emulsiooni pealekandmisega.

Võimlemispall jättis paberkupli siseküljele reljeefsed jooned, mis aitasid jälgida paberi sisemuse ühtlast katmist emulsiooniga. Ma katsin põhimiku seestpoolt väljapoole.

Kontrollisin emulsiooni ühtlast pealekandmist valguspeegelduse abil. Kui emulsiooni oli jäänud kuhugi kandmata, siis see osa oli valguse käes matt, seevastu emulsiooniga töödeldud ala läikis. Sellele lisaks valmistasin ette testribad, mis on kontrollsärituse tegemiseks.

Kui vedelemulsiooni jääb üle, tuleb see kallata varutopsi ja jälgida, et vett ei satuks hulka.

Jätsin paberkupli pahupidi pimikusse kuivama. Katsin seejärel kupli linaga ja lukustasin väikese pimiku ukse, et takistada valgusreostuse tekkimist.

Emulsiooni juhendis soovitatakse põhimikku hoida maksimaalselt 15 minutit punase valguse all. Emulsiooni ei tohiks rohkem kui kolmel korral kuumutada, sest vastasel korral võib pildile tekkida kalgendumise efekt. Soovituslik on olla punasest valgusest kaugemal selleks, et vähendada kalgendumisriski. Emulsiooni peale kandmise ajal tuleb tegutseda rahulikult ja mitte keskenduda liialt 15 minuti limiidile.

2.4 Säritamine

Suurendamine on protsess, kus negatiivkujutis suurendatakse optilise seadme (fotosuurendi, projektor) abil valgustundlikule pinnale ja seejärel säritatakse.

1. Vali endale sobiv negatiiv ja aseta suurendisse.
2. Suurenda valgustatud ala enda soovitud suurusele, märgista ning teravusta.
3. Aseta fotopaber valgusega kaetud alale sisse ja alusta astmelist testpaberi säritamist. Sõltuvast negatiivist, suurendi valgusjõust, ava suurusest, kaugus ja emulsiooni tundlikkusest on tulemus erinev. Näiteks kahesekundilise sammudega säritatuna 2-8 sekundit.
4. Katta 3/4 pildist musta kartongiga ja särita 2 sekundit. Liiguta pappi 2/4 osa peale ning särita veel 2 sekundit. Seejärel 1/4 osa peale ning särita. Peale selle tõsta papp kõrvale ning särita uuesti 2 sekundit.
5. Võta fotopaber ning alusta ilmutusprotsessi. (viide ilmutus protsessile)

Peale ilmutamist tekib fotopaberile astmeline tumedus. Kõige heledam on vähem säritatud ning kõige tumedam on saanud rohkem säritatud. Lugeda tuleb heledast tumeduseni ehk 2,4,6,8 sekundit ja valida enda hinnangu järgi sobivaim säritus. Näiteks kui soovitud tumedus jääb 4 ja 6 vahele, siis tuleks säritada viis sekundit ning ilmutada.

(ILFORD, *Making your first black & white print*, PDF 2010)

Mina kasutasin suurendamiseks projektorit, toimib suurendist erinevalt. Projektori valgusallikas on suurendi omast jõulisem ja sellepärast on kas valgust vähemaks reguleerida või säriaega lühendada. Siin mängib rolli milline projektor kasutuses on. Projektori sätted oli mul *gamma 0, contrast 0 ja brightness 5*.

Sõltuvad pildist on mõistlik *Brightness* tasemet tõsta ja kogemuse järgi pole vaja minna üle 10 taseme.

Projektor oli seinast 220cm eemal ja kasutasin ilmutamisvanni, et katta projektori tulevat valgust ajutiselt. Esimesed katsed said tehtud telefoni taimeriga aega lugedes ja säritasin üks kuni kolm sekundit.

Õppejõud Kannel mainis nipist - kui öelda "kakskendkaks", siis on möödunud 1 sekund ja õppejõud Kalve lisas sarnased sõnad: üksteist, kaksteist, aga kolmteist on nõks kiirem.

Siin on tähtis, kuna lugema hakata, sest kui katte tõstmise ajal lugeda, siis pilt tuleb heledam. Kui lugeda katte täieliku eemaldamisest alates, siis pilt tuleb tumedam.

2.5 Pildivalik ja eeltöötlus

Jätsin pildi otsimise teadlikult viimaseks, kuna töö algusepoole ei olnud selget ettekujutust, mida paberkupli peale säritada. Üks huvitavamatest oli presidendi kantseleis mõne ruumi jäädvustamine. Sain kantseleist vastuse saadetud päringule ja jõudsin aprilliks kohtumise kokkuleppimiseni, mis ei olnud veel töö esitamise tähtajaks selginenud. Tagavaraplaanina käisin mahajäetud hooneid pildistamas. Üheks selliseks kohaks oli Omedus, kalurikolhoosi hoone. Seda pildimaterjali kasutasin esimese kahe paberkupli säritamisel.

Foto tegemisel kasutasin 360 kaamerat Ricoh Theta Z1. Lähtusin valimisel paberkupli ümarast kujust ja taotlesin kalasilma efekti kasutades selleks sobivat kaamerat.

Faili eeltöötlemiseks kasutasin *Adobe Photoshop*'i pilditöötlusprogrammi. Valisin paljude seast välja sobilikumad pildid ja töötlesin mustvalgeks. Seejärel pöörasin negatiiviks, et säritamise ajal tuleks positiivne pilt. Lisaks lõikasin veel digitaalselt pildi ümaraks ja salvestasin PNG formaadis selleks, et vältida liigset valgusreostust alalt, mida ei ole säritamisel vaja.

KOKKUVÕTE

„Pildikamber“ on eksperimentaalne fotoinstallatsioon, millega soovin kokku tuua fotograafia, skulptuuri ning maali võimalused. Luua vaatajale erakordse elamuse ning panna publikut kunsti taasavastama kunsti vastu. Töö algas sotsiaalmeedias nähtud videost, kus rakendati loovat lähenemist. See resoneeris minuga ning püüdsin väljendada sama tunnet enda teoses. Kuidas tasapinnaline pilt muutuks ruumiliseks teoseks. Koostöös juhendajatega kujunes välja plaan võtta põhimikuks papjemašee (*Papier-mâché*) kuppel ning sisepinnale kanda fotograafiline vedelemulsioon ja sellele säritada foto. Teose kogemus sõltub vaatajast, kui vaadata kupli sisse, siis ilmneb kujutise sügavus ning ruumilise mõju.

Projekt on vormistatud päevikuna, et anda edasi enda protsessi selleni, praktilisi takistusi, muutusi ning leide. Katsetasin emulsiooni pealekandmis viise, säritamist ning ilmutusprotsessi võtteid. Läbi katsetamise ning põrumiste kujunesid teadmised, kuidas tehnilised muutused mõjutavad lõpptulemust. Iga probleem oli uue teadmise sünni või parandus.

Projekt ühendas isiklikku huvi ruumi ning illusiooni vastu. Viitan teosega kolmele valdkonnale. Skulptuur kui vorm ja materjal. Maal kui värvipind, krunt ja kihtide ülesehitus. Fotograafia kui valgus, emulsioon ja säritus. „Pildikamber“ viitab ka kunstnikule, kus koht, pilt ja ruum seguneb ning tehniline töö muutub väljenduseks. Teos pakub vaatajale mitte ainult vaatamiseks vaid ka füüsiliseks kogemiseks.

SUMMARY

“Picture Chamber” is an experimental photo installation in which I want to bring together the possibilities of photography, sculpture and painting. To create an extraordinary experience for the viewer and once again interest them in art. The work began with a video I saw on social media, where a creative approach was applied. It resonated with me and I tried to express the same feeling in my work. How a plane image would form a spatial work. In collaboration with the instructors, I chose to create a *papier-mâché* dome as a base and apply a liquid photosensitive emulsion, exposed photo to the inner surface. The experience of the work depends on the viewer; when the viewer approaches the dome, the depth of the image and the spatial effect become apparent.

The project is formatted as a diary to convey my process to this point, practical obstacles, changes and findings. I tested emulsion application methods, exposure and development process techniques. Through testing and failures, knowledge was formed and how technical changes affect the final result. Each problem was the birth or improvement of new knowledge.

The project combined a personal interest in space and illusion. I refer to the work in three areas. Sculpture as form and material. Painting as a surface of paint, ground and the structure of layers. Photography as light, emulsion and exposure. “Picture Chamber” also refers to the artist, where place, image and space blend and technical work becomes expression. The work offers the viewer not only to look at but also to physically experience.

KASUTATUD KIRJANDUS

[Oivaline Omedu ehk kalavaba kalakolhoos | LowGear-rändrohutirtsud](#)

<https://www.fotoimpex.com/chemistry/adox-polywarmtone-liquid-photographic-emulsion-gradation-normal-3-300-ml-conc.html>

https://www.fotoimpex.com/shop/images/products/media/67036_5_PDF-Datasheet.pdf

[Paper Hobbyist](#)

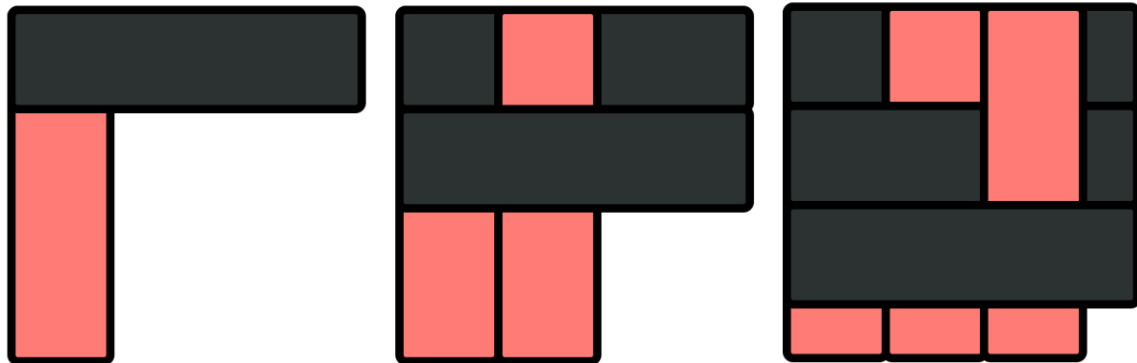
<https://www.wikihow.com/Create-Papier-M%C3%A2ch%C3%A9>

[Kirjalik-ja-lisad.Gobelään-Hilisõhtune-kohvipaus.Yuuki-Vähi.-Lõputöö-2020.Juhendja-Aet-Ollisaar.-Tekstiil.Pallas.pdf](#)

<https://www.adox.de/Photo/chemistry/stopbath-and-fixer/adofix/>

Lisad

Lisa 1

Paberi ladumine struktuurselt palli peale

Lisa 2 Analüüs

Eeldused	Realiseerus
5 teost	3 Teost
Illusoorne teos	Teose perspektiivne liikumine
Põhimiku struktuur hoiab end	Põhimiku pehmus moonutab kuju
Vastupidavus	Peale pesu muutub põhimik laineliseks

Lisa 3

Põhimiku põhisegu. Kruntvärv, puiduliim ja vesi
siidikastme konsistents.

Lisa 4

Ettetulevad probleemid.

Projektori saadavus ja säritamine

Vedela emulsiooni kandmine

Põhimiku valmistamine

Pildi valimine särituseks

Materjalide saadavus

Lisa 5

Loodud põhimikud

Esimese põhimiku katse

Särituse katse teisel põhimikul

Särituse katse kolmandal
põhimikul

Särituse katse neljandal
põhimikul + pleegitus

